

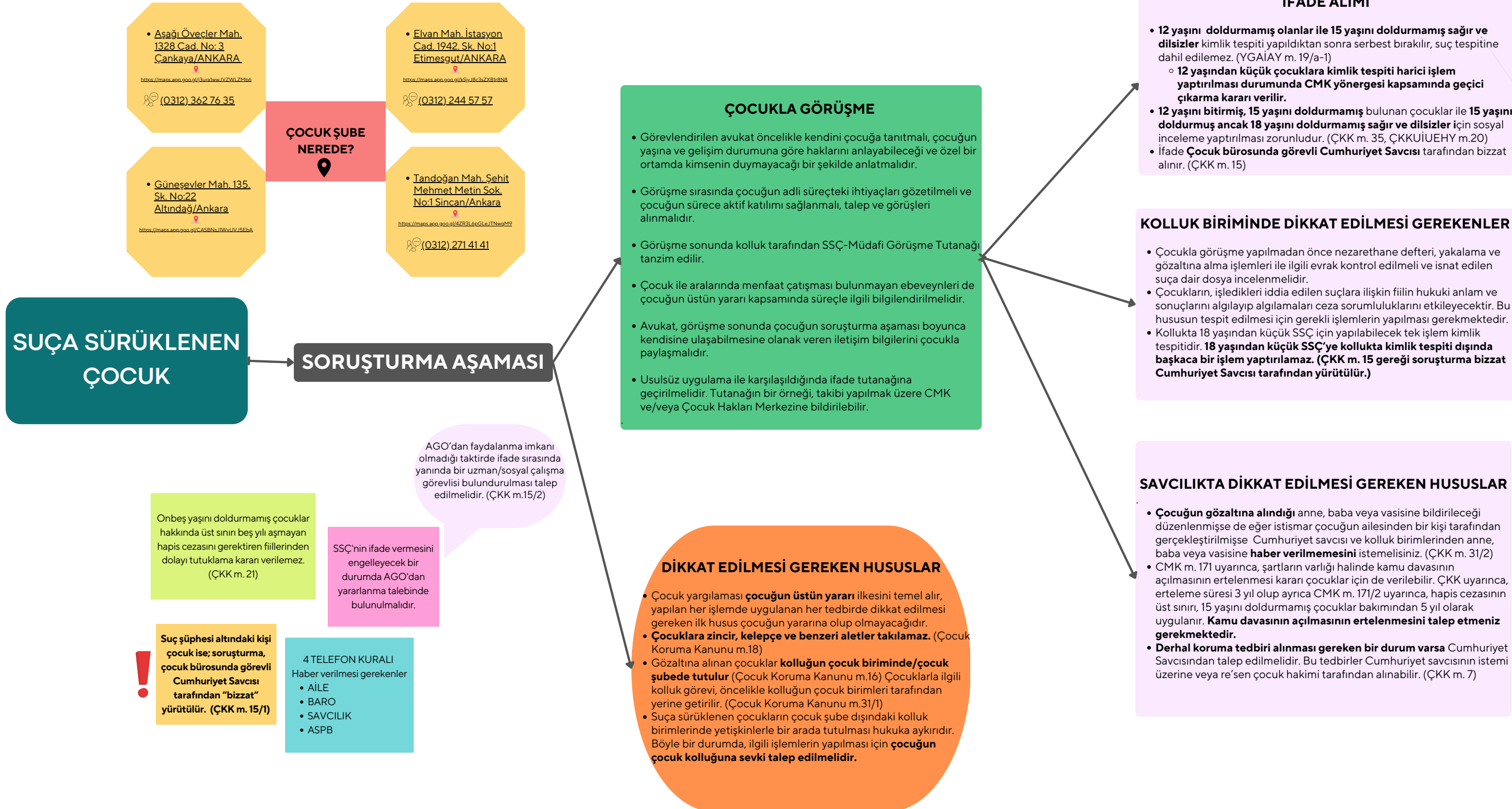

ANKARA BAROSU
CMK UYGULAMA
MERKEZİ

CMK MERKEZ TELEFONU
0312 416 72 26-27
CMK ACİL DURUM
0538 046 12 58

ANKARA BAROSU CMK MERKEZİ ÇOCUK GÖREVLENDİRMELERİNE İLİŞKİN BİLGİLER

ANKARA BAROSU
CMK UYGULAMA
MERKEZİ

CMK MERKEZ TELEFONU
0312 416 72 26-27
CMK ACİL DURUM
0538 046 12 58

ANKARA BAROSU CMK MERKEZİ ÇOCUK GÖREVLENDİRMELERİNE İLİŞKİN BİLGİLER

SUÇA SÜRÜKLENEN
ÇOCUK

KOVUŞTURMA AŞAMASI

DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN HUSUSLAR

- **Avukat ilk defa kovuşturma aşamasında atanmış ise** duruşmadan önce çocukla görüşme yapmalı, haklarını anlatmalı, süreç hakkında bilgilendirme yapmalı ve görüşme sırasında korunma ihtiyacını da değerlendirmelidir.
- Suça sürüklenen çocuk tutuklu ise avukat tutuklama tarihinden itibaren 1 ay içinde, her halde **duruşmadan önce çocukla cezaevinde görüşmek zorundadır.**
- Duruşmalarda hazır bulunan çocuk, yararı gerektirdiği takdirde duruşma salonundan çıkarılabileceği gibi sorgusu yapılmış çocuğun duruşmada hazır bulundurulmasına da gerek görülmeyebilir. Ancak bu halde çocuk yargılama süreçleri hakkında bilgilendirilmelidir.
- Çocuğun sorgusu veya çocuk hakkındaki diğer işlemler sırasında çocuğun yanında sosyal çalışma görevlisi bulundurulabilir.
- Çocuğun ifade vermesini engelleyecek bir gelişimsel engel, iradesini sakatlayacak bir halin varlığını tespit etmeniz ya da çocuğun tamamen iletişime kapalı olması vb hallerinde, **ifade sırasında yanında bir uzman/sosyal çalışma görevlisi bulundurulması talep edilmelidir.**
- **Çocuğun korunma ihtiyacı varsa** bu durumun çocuk hakkında hazırlanacak sosyal inceleme raporunda değerlendirilmesi ve mahkemece çocuğa özgü güvenlik tedbirlerinin alınması için talepte bulunulması gerekir.

- Kural olarak 18 yaşından küçüklerin işledikleri suçlarla ilgili davalarda görevli mahkeme; çocuk mahkemesi ve çocuk ağır ceza mahkemesidir.

- **Çocukların yetişkinlerle birlikte suç işlemesi halinde**, soruşturma ve kovuşturma işlemleri ayrı yürütülür. Davaların birlikte yürütülmesinin zorunlu görülmesi halinde, birleştirme kararı verilebilir ve davalar genel mahkemelerde yürür. Ancak birleştirme kararı yerine yetişkinlerin yargılandığı davanın bekletici mesele yapılması talep edilmelidir.

- **Çocukların duruşmaları kapalı yapılır; hüküm de kapalı duruşmada açıklanır.** Çocuk, velisi, vasisi, mahkemece görevlendirilmiş sosyal çalışma görevlisi, çocuğun bakımını üstlenen aile ve kurumda bakılıyorsa kurumun temsilcisi duruşmada hazır bulunabilir

- Fiili işlediği sırada **12 yaşını doldurmamış** olan çocukların ceza sorumluluğu yoktur ancak çocuklara özgü güvenlik tedbirleri uygulanabilir.
- Fiili işlediği sırada **12 yaşını doldurmuş olup da 15 yaşını doldurmamış** olanların işlediği fiilin hukuki anlam ve sonuçlarını algılayamaması veya davranışlarını yönlendirme yeteneğinin yeterince gelişmemiş olması hâlinde ceza sorumluluğu yoktur.

- Çocuk, velisi, vasisi, mahkemece görevlendirilmiş sosyal çalışma görevlisi, çocuğun bakımını üstlenen aile ve kurumda bakılıyorsa kurumun temsilcisi duruşmada hazır bulunabilir. Bunun tek istisnası çocuğun üstün yararadır.

- Kovuşturma sırasında onsekiz yaşını doldurmuş çocuklar hakkında yargılama açık yapılır, hükümde açık tefhim edilir

ÇOCUK - ÇOCUK
AĞIR CEZA
MAHKEMESİ
NEREDE?

- Ankara Adliyesi
Ticaret, Aile, Çocuk ve
Tüketici Mahkemeleri
Ek Binası

2181.Cad. No:3 Söğütözü
Çankaya/Ankara

- Ankara Batı Adliyesi

Oğuzlar Mahallesi Prof. Dr.
Necmettin Erbakan
Caddesi No: 52
Etimesgut/Ankara

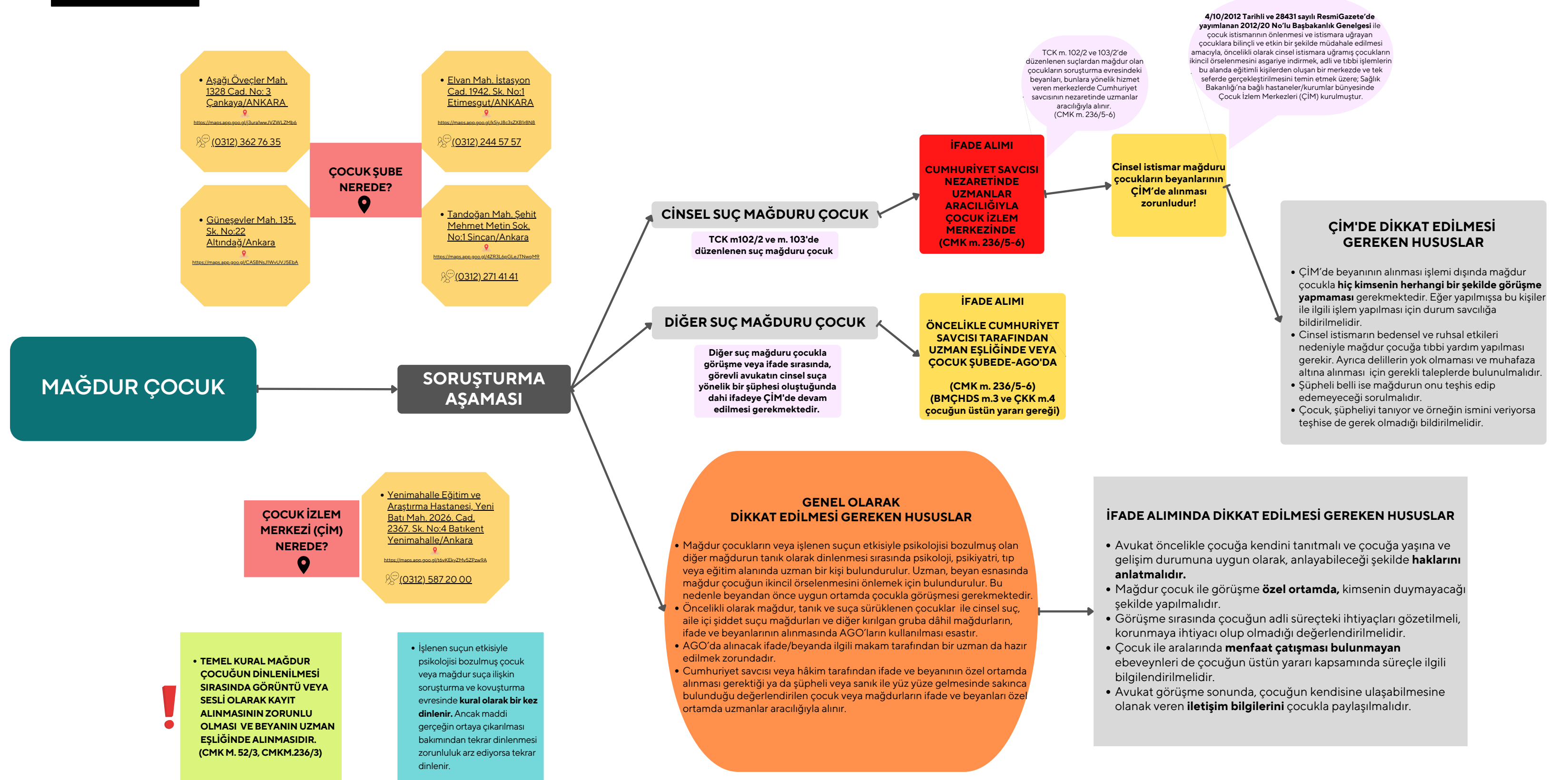

ANKARA BAROSU
CMK UYGULAMA
MERKEZİ

CMK MERKEZ TELEFONU
0312 416 72 26-27
CMK ACİL DURUM
0538 046 12 58

ANKARA BAROSU CMK MERKEZİ ÇOCUK GÖREVLENDİRMELERİNE İLİŞKİN BİLGİLER

ANKARA BAROSU
CMK UYGULAMA
MERKEZİ

ANKARA BAROSU CMK MERKEZİ ÇOCUK GÖREVLENDİRMELERİNE İLİŞKİN BİLGİLER

CMK MERKEZ TELEFONU
0312 416 72 26-27
CMK ACİL DURUM
0538 046 12 58

MAĞDUR ÇOCUK

KOVUŞTURMA AŞAMASI

DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN HUSUSLAR

- **Avukat ilk defa kovuşturma aşamasında atanmış ise** duruşmadan önce çocukla görüşme yapmalı, süreç hakkında bilgilendirme yapmalı ve görüşme sırasında korunma ihtiyacını da değerlendirmelidir.
- Maddi gerçeğin ortaya çıkarılması bakımından **mağdur çocuğun tekrar dinlenmesi zorunluluk arz ediyorsa**, özellikle cinsel istismar mağduru çocuğun ifadesinin Adli Görüşme Odasında yapılması için talepte bulunulmalıdır.
- Kovuşturma evresinde mağdur çocuğun tekrar dinlenmesi durumu söz konusu olduğunda **daha önce kayda alınan beyanının izlenmesini talep edilmelidir.**
- Mağdurun hazırlık aşamasındaki beyanına ilişkin kamera kaydının izlenmesi talebi reddedildiği takdirde CMK m. 200 uyarınca, mağdur dinlenirken **sanığın dışarı çıkartılması talep edilmelidir.** Eğer AGO var ise mağdurun AGO'da dinlenmesi gerektiği unutulmamalıdır.

- **Salt mağdurun çocuk olması duruşmanın kapalı yapılmasını gerektirmez.** Genel ahlâkın veya kamu güvenliğinin kesin olarak gerekli kıldığı hâllerde, duruşmanın bir kısmının veya tamamının kapalı yapılmasına mahkemece karar verilebilir. (CMK m. 182)

- Beyan ve görüntü kayıtları, yazılı tutanağa dönüştürülerek talepte bulunan şüpheli, sanık, müdafii, mağdur, vekil veya kanuni temsilciye verilir. Kayıtlar ise soruşturma ve kovuşturma makamlarının gözetiminde gizliliği korunmak suretiyle izletilebilir ancak çoğaltılarak verilemez

- Mağdurun dinlenmesi sırasında uzman bulundurulmasındaki amaç; ikincil örselenmelerin önlenebilmesi için çocuğun süreç hakkında bilgilendirilerek sürece hazırlanması, çocuğun beyanının gelişim düzeyine uygun olarak alınması ve çocuğun korunma ihtiyacının belirlenmesidir. Çocuk ile uzmanın amacına uygun olarak görüşmesi sağlanmalıdır.

TCK M. 103 CİNSEL İSTİSMAR

- **A. On beş yaşını tamamlamamış veya tamamlamış olmakla birlikte fiilin hukuki anlam ve sonuçlarını algılama yeteneği gelişmemiş olan çocuklara karşı gerçekleştirilen her türlü cinsel davranış**
- **B. Diğer çocuklara karşı sadece cebir, tehdit, hile veya iradeyi etkileyen başka bir nedene dayalı olarak gerçekleştirilen cinsel davranışlar** olarak tanımlanmaktadır.

ADLİ GÖRÜŞME
ODALARI (AGO)
NEREDE?

• **Ankara Sıhhiye Adliyesi**
Anafartalar, Atatürk Blv No:52
Altındağ/Ankara

• **Ankara Adliyesi Ticaret,
Aile, Çocuk ve Tüketici
Mahkemeleri Ek Binası**
2181. Cad. No:3 Söğütözü
Çankaya/Ankara

• **Ankara Batı Adliyesi**
Oğuzlar Mahallesi Prof. Dr.
Necmettin Erbakan Caddesi
No: 52 Etimesgut/Ankara

ANKARA BAROSU

CMK UYGULAMA
MERKEZİ

ANKARA BAROSU CMK MERKEZİ ÇOCUK GÖREVLENDİRMELERİNE İLİŞKİN KONTROL LİSTESİ

SUÇA SÜRÜKLENEN ÇOCUK

1- Suça sürüklenen çocuğa yasal haklarını hatırlattınız mı?

Suça sürüklenen çocuk müdafisi olarak görevlendirildiğiniz birime gittiğinizde suça sürüklenen çocuğun ifadesi alınmadan önce çocuk ile görüşerek Baro tarafından görevlendirildiğinizi, ona hukuki yardımda bulunmak üzere orada olduğunuzu, bu hukuki yardımın ücretsiz olduğunu, görüşmenizin gizli kalacağını açıklayarak başta susma hakkı olmak üzere yasal haklarını hatırlatmanız gerekmektedir.

2- Suça sürüklenen çocuğun ifade verebilecek durumda olup olmadığını kontrol ettiniz mi?

Suça sürüklenen çocukla yaptığınız görüşmede çocuğun fiziksel ve psikolojik olarak ifade vermeye hazır olup olmadığına, tuvalet, su, yemek gibi ihtiyaçları olup olmadığına, tedaviye ihtiyacı olup olmadığına dikkat etmeniz gerekmektedir.

3- 4 Telefon kuralını uyguladınız mı?

4 Telefon Kuralı gereğince suça sürüklenen çocuğun durumuna ilişkin haber verilmesi gereken kişi ve kurumlar ile iletişime geçilip geçirmediğini kontrol etmeniz gerekir.

4- Suça sürüklenen çocuk 12 yaşının altında veya 12-15 yaş arasında sağır/dilsiz mi?

Müdafiliğini üstlendiğiniz suça sürüklenen çocuk 12 yaşının altındaysa veya 12-15 yaş arasında sağır ya da dilsiz ise cezai ehliyeti yok demektir. Bu durumda suça sürüklenen çocuğun yakalanması veya tutuklanması mümkün değildir. Çocuğun yalnızca kimlik ve suç tespiti yapıp serbest bırakıldığından emin olmanız gerekmektedir.

5- Suça sürüklenen çocuğun yaşı ve ceza sorumluluğunun belirlenmesi için gerekli raporlar alınmış mı?

Çocuğun yaşı, ceza ehliyeti ve buna ilişkin ceza sorumluluğunun belirlenebilmesi için Sosyal İnceleme Raporunun ve gerekiyorsa uzman hekim raporunun alınmış olması gerekmektedir.

6- Suça sürüklenen çocuğun ifadesi Cumhuriyet Savcısı tarafından mı alındı?

Suça sürüklenen çocuğun ifadesi, kolluk tarafından alınamaz. Kimlik ve suç tespiti yapılan suça sürüklenen çocuğun ifadesinin müdafisi olarak sizin eşliğinizde Cumhuriyet Savcısı tarafından derhal alınması önem arz etmektedir.

7- Suça sürüklenen çocuk lehine tedbir kararı var mı?

Çocuğun lehine bir tedbir kararı verilmesi gerekiyorsa buna ilişkin işlem yapılmalıdır. Aksi halde siz Çocuk Koruma Kanunu'nda düzenlenen uygun bir tedbire karar verilmesini talep edebilirsiniz. (Bkz. Çocuklar İçin Koruyucu, Önleyici ve Destekleyici Tedbirler)

8- Kovuşturma aşamasında suça sürüklenen çocuğun duruşmalara yalnız gelmesi halinde ilgili kişi ve kurumlar ile iletişime geçtiniz mi?

Suça sürüklenen çocuğun varsa velisini durumdan haberdar etmek, yoksa vasi/yasal temsilci/kayım atanmasının talep edilmesi çocuğun yararına olacaktır.

9- Suça sürüklenen çocuğun nakli sırasında kelepçe, el bağı vb. araçlar kullanıldı mı?

Suça sürüklenen çocuklara nakil sırasında zincir, kelepçe, el bağı vb. kısıtlayıcı araçlar kullanılamaz. Aksi bir durumla karşılaştığınızda uygulamanın derhal sonlandırılmasını talep etmelisiniz. Uygulamaya son verilmez ise durumun tutanak altına alınması tavsiye olunur.

10- Suça sürüklenen çocuk aleyhine verilen tutuklama kararına/adli kontrol kararına itiraz ettiniz mi?

Suça sürüklenen çocuğun tutuklanması son çare olmalıdır. Karar tutuklama yönünde ise bu karara itiraz edilmelidir. Tutuklamanın gerekli olduğu hallerde ise suça sürüklenen çocuğun yetişkinlerden ayrı tutulduğuna emin olmalısınız. Ayrıca 15 yaşından küçük çocukların işledikleri iddia edilen suça ilişkin kanun maddesinde öngörülen ceza miktarının üst sınırı beş yıldan fazla değilse çocuk hakkında tutuklama kararı verilemeyeceğini de unutmayınız.

11- Duruşmalar kapalı yapıldı mı?

Esas olan çocuğun üstün yararı ilkesi gereğince duruşmaların kapalı yapılmasıdır. Duruşmaların açık yapılması durumunda gerek Çocuk Koruma Kanunu gerekse Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi gereğince bu duruma itiraz etmeniz gerekmektedir.

12- Suça sürüklenen çocuk için verilen mahkeme kararının aleyhine olması durumunda, üst mahkeme yollarına (istinaf, temyiz kanun yolu) başvurduunuz mu?

Suça sürüklenen çocuğa ilişkin yapılan yargılamanın sonunda mahkum edilmesi veya suçlu bulunması halinde yasal süresi içerisinde istinaf veya temyiz kanun yoluna başvurduğunuzdan emin olunuz.

ANKARA BAROSU
CMK UYGULAMA
MERKEZİ

ANKARA BAROSU CMK MERKEZİ
ÇOCUK GÖREVLENDİRMELERİNE
İLİŞKİN KONTROL LİSTESİ

MAĞDUR ÇOCUK

1- Mağdur çocuğa ilişkin görevlendirme çocuk şubeden mi geldi?

Mağdur çocuğa ilişkin ifade alma ve diğer tüm işlemlerin çocuk şube tarafından yapıldığına ve bu süreçte çocuğun üstün yararının gözetildiğine emin olunuz. Aksi durumda ilgili işlemlere itiraz etmeniz gerekmektedir.

2- Çocuk cinsel suç mağduru ise görevlendirme Çocuk İzlem Merkezi'nden mi geldi?

Cinsel suç mağduru çocukların ifadesi mutlak surette Çocuk İzlem Merkezi'nde alınmalıdır. Görevlendirme Çocuk İzlem Merkezi'nden gelmediyse mağdur çocuğun ÇİM'e sevkini sağlamalısınız. Çocuğun ifadesinin Çocuk İzlem Merkezi'nde, uzman eşliğinde ve sesli, görüntülü kayıt altına alınarak alındığından emin olunuz. Aksi durumda tutanak tutulmak sureti ile Ankara Barosu CMK Merkezi ve Ankara Barosu Avukat Hakları Merkezi ile iletişime geçiniz.

3- Mağdur çocuğa ilişkin görevlendirme Jandarma Komutanlığı'ndan mı geldi?

Mağdur çocuğun ifadesi, ilgili birimde hazır bulunan bir uzman eşliğinde alınmalıdır. Uzmanın bulunup bulunmadığı hususunu Jandarma personeli ile iletişime geçerek teyit etmelisiniz. Çocuğun ikincil örselenmesini engellemek için ifadenin sesli veya görüntülü kayıt altına alınması hususunun zorunlu olduğunu Jandarma personeline hatırlatmalısınız.

4- Görevlendirmeniz yapıldıktan sonra ilgili birimle iletişime geçtiniz mi?

Görevlendirmeniz yapıldıktan sonra tarafınıza SMS yolu ile gönderilen mesajda ilgili birimin veya memurun telefon numarası iletilir. Bu numara ile iletişime geçerek dosya ile ilgili özel bir durum olup olmadığını öğrenmeniz gerekmektedir. Mağdur çocuğun ifadesinin alınması aşamasında bir uzman bulunması gerekliliği en önemli hususlardan biridir. Bu yüzden ilgili uzmanın birimde mevcut olup olmadığını öğrenmeniz gerektiğini unutmayınız.

5- Mağdur çocuk ile görüşme gerçekleştirebildiniz mi?

Mağdur çocuğun ifadesi alınmadan önce, sizle ve uzmanla görüşme sağlanması ve çocuğa yasal haklarını hatırlatmanız gerekmektedir. Bu görüşmede Baro tarafından atandığınızı, ona hukuki yardımda bulunmak üzere orada olduğunuzu, bu hukuki yardımın ücretsiz olduğunu belirtmenizde fayda vardır.

6- 4 Telefon Kuralını uyguladınız mı?

4 Telefon Kuralı gereğince mağdur çocuğun durumuna ilişkin haber verilmesi gereken kişi ve kurumlar ile iletişime geçilip geçilmediğini kontrol etmeniz gerekmektedir.

7- Mağdur çocuğun ifadesi alınırken usule uygun şartlar sağlandı mı?

Mağdur çocuğun ifadesi, ilgili birimde hazır bulunan bir uzman eşliğinde alınmalıdır. Çocuk ifade verirken uzmanın bulunup bulunmadığına dikkat etmeli, çocuğun ikincil örselenmesini engellemek için ifadenin sesli veya görüntülü kayıt altına alınıp alınmadığını kontrol etmelisiniz.

8- Mağdur çocuk lehine tedbir kararı bulunmakta mı?

Çocuğun lehine bir tedbir kararı verilmesi gerekiyorsa buna ilişkin bir işlem yapılmalıdır. Aksi halde siz Çocuk Koruma Kanunu'nda düzenlenen uygun bir tedbire karar verilmesini talep edebilirsiniz. (Bkz. Çocuklar İçin Koruyucu, Önleyici ve Destekleyici Tedbirler)

9- Kovuşturma aşamasında mağdur çocuk ile duruşma öncesinde iletişime geçtiniz mi?

Duruşma öncesinde mağdur çocuk ile iletişime geçerek yasal haklarını hatırlatmanız önemlidir.

10- Kovuşturma aşamasında mağdur çocuğun dinlenilmesine karar verilmesi halinde, çocuğun beyanı Adli Görüşme Odası'nda alındı mı?

Mahkemede dinlenilecek mağdur çocuğun ifadesinin duruşma salonunda değil, uzman eşliğinde Adli Görüşme Odası'nda alındığından ve bu görüşmenin sesli ve görüntülü kayıt altına alındığından emin olunuz.

11- Duruşma kapalı yapıldı mı?

Esas olan çocuğun üstün yararın ilkesi gereğince duruşmaların kapalı yapılmasıdır. Duruşmaların açık yapılması durumunda gerek Çocuk Koruma Kanunu gerekse Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi gereğince bu duruma itiraz etmeniz gerekmektedir.